

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚ: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,5, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—12 wiecz. Reklamów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz, pettywowy jednosłupowy lub jego miejsce. Nadeślane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kpl. i akrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omniinalnej o 50 procent drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie kategorie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Państwowość polska.

W chwili, gdy niedaleka przyszłość postawił nas może wobec nowych zgrań zadań w obrębie autonomicznej czy państwowej organizacji naszego życia narodowego, wyłania się konieczna potrzeba przygotowania się do nowych metod organizowania życia publicznego na szerokiej podstawie samodzielności i niezależności narodowej.

Przystępując do zagadnień nowych, polityka polska radzić się musi nie tylko nowo stworzonych warunków chwili obecnej, lecz i przeszłości historycznej, która z nas zrobiła to, czem jesteśmy.

Byliśmy wobec przeszłości naszej często niesprawiedliwi. Patrzyliśmy na nią oczyma ludzi, co na barkach swych dźmierza ciężkie brzemie zasłużonych i niezasłużonych win, rzucaliśmy gromy na pewne chwile minionych czasów, w których oko obłąkane bólem i rozpaczą nie więcej nie widziało prócz dymu pożarów i kurzu krwi hojnie przelanej, przez łanęj daremnie.

Do dziś dnia jeszcze ulegamy niesprawiedliwym o przeszłości sądom. Lecz budzą się coraz częściej protesty przeciw takiemu stanowi rzeczy, pojawiają się coraz liczniejsi badacze naszych dziejów, którzy w pracach swych przeszłości naszej oddają tę sprawiedliwość, jaka jej się po prawdzie należy.

Zjawilo się niedawno temu studjum działacza publicznego i uczonego specjalisty, prof. Oswalda Balcera: „Z zagadnień ustrojowych Polski“, w którym autor, porównując ustroj Polski z ustrojem krajów innych, doszedł do wniosku, że ustroj ten był „wartością dodatnią“, że stąd „winien nam pozostać szanowną, czeigodną pamiątką przeszłości naszej dziejowej“, że „pogląd, jakoby w niedostatkach naszego ustroju tkwiła istotna przyczyna upadku Polski“, nie zgadza się z istotnym stanem rzeczy.

Pracę tę uzupełnił prof. dr. Stanisław Kutrzeba, który stwierdza, że w chwili, gdy na zachodzie Europy gruby panował absolutyzm, w Polsce jednej prócz Anglii wyznawano zasady tolerancji, swobody, poszanowania praw innych, które prowadziły prostym gościem do nowoczesnego ustroju konstytucyjnego, w krajach innych, jak we Francji, okupionego potokami krwi.

Brakło tylko zasady jedności społecznej, wynikającej z równości praw i obowiązków. Tylko ten jeden krok — a Polska byłaby poszła na czele państw europejskich w ich rozwoju, po Anglii, tuż obok Francji.

Tego kroku uczynić nie mogła. Nim przez reformy wydany owoc miał dojrzeć w pełni, wytworzyć państwa się już miały, przeskoczyły temu, w obawie, że — nieco później już przeszkodzić nie zdołają.

I oto wynik badań nie publicysty, który tendencją mógłby zabawić swoje wywody, lecz specjalisty w traktowanym przedmiocie. Dobrze właśnie w czasach dzisiejszych, kiedy naród tak ciężkie przechodzić musi próby, uświadomić sobie na podstawie tych wyników, że jeżeli grzeszyliśmy, tośmy winy zmasali wspaniałemi reformami, których szczytem była Konstytucja Trzeciego Maja, a jeżeli upadliśmy, to nie wina naszej niezdolności do samodzielnego życia państwowego. I dobrze jeszcze uświadomić sobie fakt, że ogólna linja rozwoju państwowego Polski dobra była, że zasady tolerancji, równouprawnienia i postępu, któremi kierowaliśmy się we wszelkim działaniu publicznym stanowią trwałe dobro kultury europejskiej, i że skutkiem tego wśród narodów, które na pracę myśli europejskiej się składały i nam należy się miejsce poczesne.

— 9 —

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 1 września:

Wschodni plac boju.

Front wojsk generała marszałka polnego, ks Leopolda Bawarskiego.

Od morza aż do okolic na zachód od Łucka sytuacja na ogół nie uległa zmianie. Na południowy zachód od Łucka udało się Rosjanom zyskać na terenie. Dzięki kontratakowi wojsk niemieckich musiał się nieprzyjaciel znow cofnąć z wielkimi dla siebie stratami, pozostawiając w naszych rękach 2 oficerów i 407 żołnierzy, wziętych do niewoli. Dzisiaj zrana nastąpiły nowe ataki; zostały one odparte. W pobliżu toru kolejowego, prowadzącego z Brodów do Tarnopola, ogień artylerji rosyjskiej wzmógł się znacznie. W południowej części toru wystąpił nieprzyjaciel do ataku. Pod Zborowem osiągnął on na ważkim froncie pewne korzyści. Poza tym został wszędzie odrzucony, częściowo kontratakami wojsk niemieckich.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Na froncie szerokości 24 km. między Złotą Lipą pod Nosowem a Niemstrem rozegrały się ożywione walki. W północnej części odcinka, ataki rosyjskie załamały się przed naszym frontem. Dalej na południowy zachód trzeba było nieco ustąpić pod naciskiem nieprzyjaciela. Na południe od Dniestru, w odcinku Stanisławowa dzielne pułki saskie złamały natarcie rosyjskie.

W Karpatach częściowe ataki nieprzyjaciela, skierowane przeciw Stepańskiej i na południowy wschód od niej nie miały żadnego skutku. Na południowy zachód od Szipatu wojska wschodnio pruskie utrzymały swoje stanowiska przeciwko natar-

ciom przeważających sił nieprzyjaciela.

Zachodni plac boju.

Działalność angielska na północ od Sommy, poza oderwanymi natarciami granatami ręcznymi, ograniczała się wyłącznie do podtrzymywania silnego ognia artylerji. Francuskie próby natarcia między Maurepas i Clery zostały powstrzymane ogniem.

Przedsięwzięty przez nas kontratak zakończył się odebraniem strategicznego terenu pod Longueval i lasem Delville.

Na południe od Sommy rozpoczęły się wieczorem oczekiwane, wobec przygotowań dni ostatnich, ataki francuskie. Główny nacisk wywierał nieprzyjaciel na front Barleaux—Soyecourt w odcinku Estrees—Soyecourt doszło do zacieklej walki zbliska. Energiczne kontrataki pułków saskich przyniosły szybki koniec początkowym postępowi nieprzyjaciela. Poza tem szturmujące wojska nieprzyjacielskie zostały powstrzymane już w swoich okopach. Na frontach przewległych rozwinął nieprzyjaciel w wielu miejscach ożywioną działalność ogniową i patrolową.

W okręgu Sommy zestrzelono 6 a nad Mozą jeden samolot nieprzyjacielski. Nadto na wschód od Ypern zestrzeliliśmy jeden samolot ogniem działowym.

Balkański plac boju.

Ataki serbskie na Cygańską-Planinę i na front Mogleny zostały złamane.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 1 września:

Wschodni plac boju.

Front przeciwko Rumunii: Pod Orsową i Herkules Fuedoe nieprzyjaciel odrzucony został także i wczoraj. Poza tem nigdzie nie doszło do istotnych walk. Stosownie do ogólnego położenia opuszczono onegdaj Nagy-Szeben. Sepsi-Szent i Gyoe-gy.

Front wojsk gen. kawalerji Arcyksięcia Karola.

Na Bukowinie i w Galicji wschodniej przeszli Rosjanie ponownie do ataku. W Karpatach i pod Stanisławowem zostali oni wszędzie odrzucony.

Na północy od Dniestru w kacie sformowanym przez ujście Złotej Lipy zaatakował nieprzyjaciel na froncie o szerokości 24 km. Na północy od Marjampol i pod Zalogowem załamały się wszystkie ataki.

Pod Horozanką nasze linje wyparte zostały poza tę miejscowość.

Pod Zborowem silny atak rosyjski, który początkowo osiągnął ograniczony sukces miejscowy, powstrzymany został kontratakami.

Armja gen. pułkownika Boehm-Ermollego udaremniła pod Perepeli-

kami natarcie rosyjskie.

Na froncie armji gen. pułkownika Fersztjanskyego, wtargnął nieprzyjacieli na jednym punkcie do naszych linii. Kontratak wojsk niemieckich odrzucił ich znów z powrotem, przy czym nieprzyjacieli utracił 2 oficerów i 407 żołnierzy w jeńcach.

Na południowym zachodzie od Kaszówki zalał się natarcie przeciwnika.

Włoski plac boju.

Na pobrażu, liczne odzinki frontu naszego, pomiędzy Monte Santo a morzem były chwilami żywo ostrzeżliwane przez artylerję włoską.

Na południu od Salono i na zachodzie Zakocicza przeszły do ataku oddziały nieprzyjacielskie. Ogień nasz wkrótce odpędził wszędzie przeciwnika.

Balkański teren walk.

Nie zaszyły żadne szczególne wydarzenia.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hofer
Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, d. 31 sierpnia:
Front zachodni.

W okolicy na północ od Dźwińska jeden z naszych latawców strącił Pockera niemieckiego, który spadł w kierunku nieprzyjaciela.

Nad górnym Seretem odparto ogniem nieprzyjacielskie próby podjęcia ofensywy.

Odrzuciliśmy też ofensywę nieprzyjacielską nad Bystrycą.

W Karpatach na zachód od Nadwórnej zajęły wojska nasze wieś Rafajłowa nad Bystrycą, oraz górę Pantyr, tworzącą granicę z Węgrami, gdzie nasze wysunięte oddziały dotarły do granicy węgierskiej na froncie 25 do 30 wiorst.

Front kaukaski.

W toku walk w okolicy Ognuth ujęliśmy 7 oficerów, w tem dowódcę bataljonu, i 350 żołnierzy i zdobyliśmy 2 karabiny maszynowe.

Na południe od jeziora Nimrud Goel Turcy cofają się pod naporem naszym na pozycje na wzgórzach w pobliżu wejścia do Liolei-Bithlis, w kierunku Mosula.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 31 sierpnia:

Na froncie Sommy artylerja francuska w ciągu dnia była bardzo czynna.

Komunikat belgijski.

Główna kwatera donosi dnia 31-go sierpnia:

Na froncie wojsk belgijskich nic się nie zmieniło.

Komunikat angielski.

Urzędowo donoszą 31 sierpnia:

Na południu od Martinpuich wzięliśmy do niewoli 2 oficerów i 124 żołnierzy bawarskich. Godną zaznaczenia jest gotowość ich do poddania się, zamiast do powrotu do ich rowów.

Pod Arras i Armentieres z dobrym skutkiem wypuszczaliśmy obłoki dymu.

Od Administracji.

Upierzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie prenumeraty gdyż zalegającym zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę „Główna Częstochowska”.

Bank Handlowy w Warszawie

Oddział w Częstochowie

wydaje przekazy na wszystkie miejscowości Królestwa, otwiera rachunki czekowe, przyjmuje wkłady na oprocentowanie.

Wojna Turcji z Rumunją.

KONSTANTYNOPOL 1 | 9. Doniesienia Biura Wolffa: We czwartek 31 sierpnia o godz. 8 wieczorem rząd turecki przez wręczenie noty tutejszemu posłowi rumuńskiemu, wypowiedział wojnę Rumunji.

Przed decyzją Grecji.

AMSTERDAM 1 | 9. „Handelblad” podaje następującą depeszę „Timesa” z Aten: Wypowiedzenie wojny przez Rumunję wywołało głębokie wrażenie nawet w sferach wrogo usposobionych względem Venizelosa. Panuje powszechne mniemanie, że Grecja obecnie będzie zmuszona do wzięcia udziału w wojnie. Stan króla polepszył.

Agitacja w Grecji.

SALONIKI 1 | 9. Doniesienie Biura Reutersa: Utworzono tu komisję, w skład której weszli oficerowie, mająca za zadanie apelowanie do narodu i armji, ażeby przyłączyć się do koalicji i wygnąć z ziemi greckiej ciemiężców bułgarskich. By wyjaśnić zamiary komisji, zwołano olbrzymie zebranie.

Szerzy się agitacja na rzecz werbunku do bataljonów ochotniczych.

Niemcy a Danja.

BERLIN 1 | 9. „Berliner Tageblatt” pisze: W ostatnich dniach poczęły krążyć niepokojące pogłoski o stosunku między Niemcami i Danją, którym nie położyły nawet tamy oficjalne oświadczenie się Danji za neutralnością. Wbrew temu, pogłoski owe uważane są za zupełnie bezpodstawne.

Wielokrotnie niepokojącym wynurzeniem dawały początek niektóre dzienniki duńskie, na których antagonizm względem Niemiec, świadomie podkreślany, sfery oficjalne reagowały w sposób właściwy. W ocenie wynurzeń pewnych polityków nie należy zapominać o tem, iż Danja przeżywa obecnie okres przygotowawczy do walki wyborczej. Pomimo wszystko rząd duński dotychczas usiłuje niewątpliwie zachować neutralność względem państw wojujących.

Sprawa polska w sejmie węgierskim.

GENEWA, 1 | 9. W sejmie węgierskim w ciągu przyszłego tygodnia omawiana będzie kwestja polska, na tle dwóch wniesionych interpelacji — jedną wniósł poseł Gabrjel Ugrun, drugą przywódca opozycji Stefan Rakowsky, który jako właściciel dóbr na samem pograniczu galicyjskiem dobrze zna nasz kraj, a nawet mówi cokolwiek po polsku.

Członek Drużyn Strzeleckich przed sądem rosyjskim.

Z szeregu polskich spraw politycznych, rozpatrywanych przez sąd w Moskwie, szczególnie interesującą była sprawa p. J. Wojtygi o przynależność do Polskich Drużyn Strzeleckich. Poniżej przytaczamy tomaczenie sprawozdania, Moskiewskich Wiadomości” z przebiegu tej sprawy:

„Sądzony był p. J. Wojtyga, obwiniony o należenie do „Polskiej Drużyny Strzeleckiej”, stawiającej sobie jako cel—oderwanie Polski od Rosji i Niemiec i utworzenie samodzielnej Polski, co winno być osiągnięte przez zbrojne powstanie.

„Wojtyga, mieszkaniec Krakowa, był delegatem „Polskiej Drużyny Strzeleckiej” i w jej sprawach jeździł do Rosji w grudniu 1915 r., by porozumieć się z członkami tejże organizacji Zaarsztowano go w jednej z granicznych stacji, przy czem odebrano mu parę numerów gazet, poświęconych sprawom polskiego ruchu rewolucyjnego i książkę z wykazem firm niemieckich, które należy bojkotować.

„Drużyna ta prowadziła szkoły, by przygotować całą armję żołnierzy i oficerów dla przyszłej walki o Polskę, a powstałe zastrzone stosunki pomiędzy Rosją i Austrią jeszcze przed wojną postanowiła wykorzystać do swych celów. Ta sama organizacja przygotowywała i instruktorów do propagandy wśród robotników.

„Podsądny nie przyznał się do winy i utrzymywał, że jechał do Rosji do rodziny.

„Moskiewska izba sądowa uznała Wojtygę winnym tylko przewozu wydawnictw rewolucyjnych w celu ich rozprzestrzeniania i skazała go na 1 rok twierdzy”.

Polskie Drużyny Strzeleckie były przed wojną najliczniejszą organizacją wojskową, przygotowującą kadry wojskowe na wypadek wojny z Rosją. Były one założone przez stronnictwa niepodległościowe, jak N.Z.R., N. Z. Ch. oraz organizację młodzieży akademickiej „Zarzewie”. Równorzędną działalność rozwijały Związki Strzeleckie, które były utworzone przez sfery socjalistyczne.

Wielbiciele pamięci Berga.

Na historycznym już posiedzeniu Rady miejskiej stołecznego miasta Warszawy, kiedy postawiony został z inicjatywy Tow. literatów i dziennikarzy wniosek, aby ulicy hr. Berga nadać miano ul. Traugutta, część radnych, tak wiadomo, oświadczyła się

Roczne kursy handlowe

W. Nassalskiego

w Częstochowie

Specjalne Kompletty zajęć praktycznych i korespondencji handlowej niemieckiej i francuskiej

Informacji udziela i zapisy przyjmuje kancelaria Kursów ul. Teatralna № 23 m. 3 w dnie powszednie od godziny 8-iej i pół do godziny 4-iej i pół po południu. Wykłady rozpoczną się 6 Września.

przeciwko uczczeniu pamięci bohaterkiego przywódcy ostatniego okresu powstania 1863 r., broniąc wszelkimi sposobami narzuconej przez rząd rosyjski nazwy ulicy.

Było to ze strony tych ludzi wypowiedzenie się zasadnicze przeciw obrazie pamięci hr. Barga przeciw uczczeniu pamięci Traugutta, bowiem nagłość wniosku była już uprzednio przez większość radnych uchwalona. Są orientacje, które wymagają aktów narodowego zaprzęstwa. Nie może cześć ofiar przemocy ten, kto jest jej politycznym sługą.

Składajcie ofiary na Polską Macierz Szkolną

W ofiarności naszej niema chwili do stracenia, w pracy — chwili od poczynku. Zdz. ks. Lubomirski.

Komisja ulgowej realizacji podatku skarbowego.

Od chwili wybuchu wojny miasto nasze znalazło się w warunkach zupełnie nienormalnych. Stosunki finansowe i majątkowe obywateli gwałtownie uległy zmianie — niestety na gorsze — z małymi wyjątkami. Z pośród wszystkich mieszkańców, właściciele nieruchomości przechodzą może najcięższy kryzys. W roku 1916 Władze Okupacyjne rozpoczęły ściąganie należności podatku zasadniczego rządowego (nie magistrackiego). Wiemy z jakim trudem niejedyn z właścicieli podatek ten wpłacał i to za rok 1914. Swieżo otrzymaliśmy wszyscy lub otrzymamy w dalszym ciągu — wezwanie Władz do płacenia tego podatku już za rok 1915, z terminem 1-go października r. b., po którym doliczona nam będzie kara wysoka, bo aż 25% wynosząca. Wobec takiego położenia, grono obywateli idąc śladami stolicy — powzięło myśl układu z Władzami i wzamian za ryczałtowe uregulowanie należności w kasie powiatu — uzyskanie obniżki ogólnej dla wszystkich właścicieli nieruchomości. Obniżka ta będzie zależną od samego układu, ale w każdym razie może być tylko bardzo znaczną.

Celem omówienia związanych z powyższym spraw, zwolane było ogólne zebranie właścicieli nieruchomości w dniu 28 sierpnia r. b., na którym postanowiono wybrać komisję, upoważnioną do przeprowadzenia układu z Władzami okupacyjnymi. Następnie postanowiono, że względu na konieczność szybkiego działania, już teraz, zająć od właścicieli na pierwsze raty dla Władz — wniesienia 10% od tej należności, która w wezwanach została wskazana.

Wobec powyższego, wybrana Komisja wzywa właścicieli nieruchomości i prosi o wpłacanie tej 10%-ej należności jaknajszybciej, a w każdym razie nie później, jak do 15 września r. b. do biura Komisji w lokalu T-wa Kred. miej., III Aleja Nr. 55 w godzinach biurowych.

Wniesienie 10% należności podatku rządowego będzie dowodem dla Komisji, że wnoszący tyczy sobie korzystać z ulg, jakie mu z mocy układu z Władzami przez Komisję zostaną przyznane, która czuje się jednocześnie w obowiązku przestrzedz, że w przeciwnym razie zastrzeżaloby nam zapłacenie całkowitej należności wraz z karą.

Co do dalszego wpłacania przez tych właścicieli, którym Komisja dopłaty wyznaczy, to termin i wysokość dopłat dla każdego poszczególnego właściciela będzie ustanowiona przez samą Komisję.

Ściąganie należności od obywateli, którzy jej dobrowolnie nie wnoszą, dokony-

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom ukochanego męża, ojca i dziadka naszego

ś. p. Augustyna Józefa Ludomira

LUBICZ - ANCZYKOWSKIEGO

Sz. Duchowieństwu, a w szczególności Przewielebnemu proboszczowi parafii św. Barbary czcigodnemu ks. Kanonikowi Nassalskiemu oraz przełożonej Schroniska św. Antoniego dla paralytyków Siostrze Tekli, przyjaciółom, kolegom i znajomym zmarłego. Składa serdeczne „Bóg Zapłać”

R o d z i n a.

wane będzie przez odpowiednie organa policyjno-sekwestracyjne, Komisja jednak sądzi, że po znacznej redukcji do tych środków uciekać się nie będzie potrzeba i że właściciele pojmując własny interes — wskazaniem Komisji poddadzą się dobrowolnie.

Komisja ulgowej realizacji podatku skarbowego.

Częstochowa, d. 8 września 1916 r.

Częstochowskie T-wo Poż.-Oszczęd.

wzywa posiadaczy bonów T-wa po 50 kop. do wymiany takowych codziennie w biurze Towarzystwa w godzinach 9—12 zrana.

Dłużników swoich Towarzystwo usilnie prosi o dobrowolne regulowanie rachunków, bez kosztownych środków przymusowych.

Przyjmuje się oszczędności na warunkach dogodnych.

29 Sierpnia 1916 roku.

Zarząd.

KRONIKA

Dzisiejsze rocznica elekcji Ojca św.

Dziś w niedzielę d. 8 września, jako w rocznicę elekcji Ojca św. Benedykta XV, odprawione będą we wszystkich kościołach archidiecezji warszawskiej uroczyste nabożeństwa na intencję Papieża.

Po sumie odpiewany będzie hymn dziękczynny „Te Deum laudamus” i odprawione będą modły za Papieża. **Dzisiejsze zebranie „Naszej Piekarni”.**

Dziś w niedzielę, 3 września o g. 2 i pół po poł. w sali Straży Ogniowej odbędzie się ogólne zebranie członków „Naszej Piekarni”, — tym razem zwolane w drugim terminie, więc ważne bez względu na liczbę obecnych.

Porządek obrad zapowiada: 1) zagajenie zebrania, 2) odczytanie protokołu z ostatniego zebrania walnego, 3) sprawozdanie za pierwsze półroczcie, 4) sprawa zmiany nazwy Stow., 5) otwarcie gospód, 6) utworzenie wydziału społeczno oświatowego.

Ze względu na ważność obrad, zarząd za naszym pośrednictwem, uprasza członków o jaknajliczniejsze przybycie.

Dzisiejsze otwarcie Bursy im. Staszica.

Dziś w niedzielę 8 września o g. 3 po poł. nastąpi poświęcenie Bursy im. Staszica przy Tow. Dobroc. dla chrześcijan, dla niezamożnych uczniów szkół średnich.

Na uroczystość poświęcenia Zarząd Towarzystwa Dobroc. dla chrześcijan zaprasza pp. członków Rady Opiekunczej m. Częstochowy, kierowników miejscowych szkół średnich, przedstawicieli instytucji kulturalnych w naszym mieście, jak zarówno wszystkich tych, których obchodzi żywiej sprawy polskiej szkoły średniej. Dotychczas przyjęto do Bursy 9 uczniów.

Warunki przyjęcia: ostatnia cenzura oraz podanie z wykazaniem stanu materialnego rodziców. Opłata pełna wynosi 800 rb. rocznie z uwzględ-

dnieniami zależnymi od stanu zaomości. Kierownikiem Bursy — wychowawcą mianowano p. Kazimierza Saboka.

Jutrzejsze posiedzenie Komisji podatkowej.

Jutro w poniedziałek o godz. 5-jej po poł. w lokalu biura Tow. Kredytowego m. Częstochowy ul. Panny Marii 56 odbędzie się posiedzenie Komisji podatkowej.

O pracę!

Pisaliśmy kilka tygodni temu o młodzieńcu, który ukończywszy 6 klas gimnazjum, następnie Kursa handlowe w Rogulskiego w Warszawie, nie znajdując odpowiedniego zajęcia przyjął posadę bietera w jednym z teatrów częstochowskich. Jest nim były słuchacz tutejszych Kursów Handlowych przy Stow. Prac. Handl. i Przem. oraz Kursów Pedagogicznych p. Mieczysław Moszkowski, który teraz wobec zamknięcia na zimę teatru zostaje bez posady. Za naszym więc pośrednictwem zwraca się do ogółu z prośbą o zajęcie. Czynn poprzedni dowodzi, że pracy się nie wstydzi i może być pożytecznym. Oferty prosimy składać w „Gońcu”.

Z otwarcia nowego sklepu Deputacji Zwyłościowej.

Wczoraj, w sobotę po g. 10 rano nastąpiło otwarcie nowego sklepu detalicznego № 9 Miejskiej Deputacji Zwyłościowej w domu № 24 przy ul. św. Barbary. Sklep ten powierzony został Kołu pracujących nad rozwojem Przemysłu i Handlu.

Poświęcenia dokonał ks. kan. M. Nassalski, zaznaczając w krótkich słowach potrzebę stworzenia tej placówki w dzielnicy św. Barbary.

Wygrana jałówka.

W okresie Wielkiej Kwesty Og. Krajowej pisaliśmy, że p. Rudnicki z Łojek ofiarował do rozlosowania na rzecz Kwesty jałówkę. Wobec zainteresowania, jakie rezultat losowania wzbudził między licznymi naszymi czytelnikami z pośród nabywców biletów, zaznaczamy, że szczęśliwcom, który wygrał jałówkę, jest p. Fajer, pomocnik wójta z Kawodrzy Dolnej, który, odbierając wygraną, przyrzekł ofiarować na rzecz W. Kwesty rb. 25.

O wplynieniu tej ofiary w swoim czasie nie omisszamy naszych czytelników zawiadomić.

Z rozpoczęcia roku szkolnego

Wczoraj w sobotę, jak zapowiadał się szereg nabożeństw na Jasnej Górze na intencję rozpoczęcia roku szkolnego w gimnazjum T. O. S., nowem gimnazjum realnem im. św. Józefa i w zakładzie freblowskim p. St. Ligęzówny. Pierwsi podążyli na Jasną Górę uczniowie gimnazjum T. O. S. z orkiestrą pod wodzą p. Ed. Mąkoszy i sztandarem na czele. Prowadzili ich dyr. W. Płodowski i ciało nauczycielskie w gremio, poczem pożądali inne szkoły.

Od stóp ołtarza prefeki przemawiali do młodzieży i ciała nauczycielskiego, zachęcając ich do wytrwania i cierpliwości w pracy w oczekiwaniu jasniejszych dni dla Polski.

Na nabożeństwach byli obecni rodzice dżiaty i wszyscy, którzy interesują się sprawami młodzieży. Po wysłuchaniu Mszy św. młodzież znów w takim samym ładu wyruszyła do gmachów szkolnych.

Z Kasy pożyczkowej na czas wojny.

Zarząd Częst Kasy pożyczkowej zawiadamia członków, otrzymujących z Kasy raty pożyczkowe, że z powodu braku gotówki, wynikłego z przyczyn od Zarządu niezależnych, w bieżącym miesiącu wszystkie raty będą zmniejszone o 25 proc czyli wypłacane w wysokości trzy czwartej sum dotychczas wydawanych.

Policja na Blesznie i Ostatn. Groszu.

Z dniem 1 września nadzór porządku i bezpieczeństwa publicznego na Blesznie i Ostatnim Groszu w miejsce dotychczasowej Straży Ogniowej z „Częstochowianki“ objęła policja tworząca oddzielny rewir z dziesięciami p. Staniszem na czele, podlegającym zwierzchniemu kierownikowi komisarza II go rewiru p. Richtera. Służbę tworzyć ma narazie jeszcze 10 strażaków i 6 strażników policyjnych.

Loterja fantowa.

W d. 8 września Rada Opiekunów m. Częstochowy urzędująca wielką loterię fantową, z której dochód przeznaczony jest na ubogę dzieci naszego miasta. Rada Opiekunów za naszym pośrednictwem zwraca się do wszystkich osób dobrej woli, którym niedoła dzieci leży na sercu o poparcie usiłowań Rady.

Przeciw pożarom.

Celem zapobiegania pożarom na obszarze powiatu Częstochowskiego, z wyjątkiem miasta Częstochowy i miejscowości Krzepice, Kłobucka i Rakowa wydane zostały następujące przepisy:

W każdej miejscowości musi być tyle wiader pożarnych ile jest do-

mów, kilka drabin i bosaków oraz co najmniej dwa wozy zdadne do wozenia wody.

Na rozporządzenie właścicieli domu do trzymania w pogotowiu wiader i dostarczenia reszty narzędzi Właściciele wozów mają swoje wozy również oddać do dyspozycji.

W razie pożaru są wszyscy mieszkańcy wsi zobowiązani do pomagania w ratowaniu według sił a mia nowicie także do dostarczenia swych koni.

Każdy właściciel domu jest zobowiązany postarać się o to, żeby jego komfy były dwa razy w miesiącu prawidłowo i porządnie wyczyszczone.

Przedmioty takie, które są niebezpieczne ze względu na łatwość wzniesienia nimi pożaru, osobliwie zapalki i zapalniczki, należy tak schować, żeby się nie mogły dostać do rąk dzieci lub osób takich, które nie mają dostatecznego zrozumienia co do niebezpieczeństwa takich przedmiotów.

Brak nauczycieli ludowych.

Wszędzie gdziekolwiek się obrócić, a szczególnie w dalszych okolicach kraju daje się odczuwać brak odpowiednich nauczycieli ludowych. W wielu miejscowościach szkoły są zajmowane przez ludzi o bardzo małych kwalifikacjach naukowych i przygotowaniu pedagogicznym, stąd też władze szkolne noszą się z zamiarem przeprowadzenia ścisłej kontroli, by przynajmniej w ten sposób zapobiedz obniżaniu się poziomu szkoły polskiej.

Dla nauczyciela nie wystarczy skończonych kilka klas gimnazjum, ale trzeba jeszcze specjalnych studiów, któreby go nauczyły kształcić młode pokolenie nie tylko pod względem naukowym, ale i pod względem moralnym i tylko wtedy może on godnie odpowiedzieć zadaniu wychowawcy.

Rodziciel jeżeli macie synów i córki, którzy skończyli kilka klas, a chcieliby poświęcić temu zawodowi oddając na Kursa pedagogicznego przy Tow. Opieki Szkolnej pozostające pod kierunkiem ks. W. Kneblewskiego i Zarządu miejscowych pedagogów. Słuchacze i słuchaczki Kursów zeszłorocznych już w większej części otrzymały bardzo dobre posady nauczycielskie, co niech będzie zachętą dla wahaających się jeszcze, a pragnących poświęcić się nauczycielstwu.

Na I kurs przyjmuje się kandydatów i kandydatki z 4-klas przygotowani.

Na II kurs przyjmuje się kandydatów i kandydatki z 5-klas przygotowani.

Zapisy w kancelarji Gimnazjum Tow. Op. będą trwały do 15 września poczem rozpoczyna się wykłady.

Niepraktyczne.

Z powodu drożyzny mydła wiele osób nosi k. Inierzyki i mankiety gumowe. Kołnierzyki te nie dla wszystkich są dogodną, gdyż wskutek potu u niektórych na szyi występują pryszczki, dla pozbycia się których potrzeba kilkanaście dni.

Kursy Przygotowawcze

prowadzone przez słuchaczy uniwersytetów i wyż. zakł. nauk. Szkolna 5 II p. prawa oficyna.

Przygotowują do **wszystkich egzaminów** w zakresie szkół średnich (od kl. I do kl. 8 włącznie) w grupach i oddzielnie. Poszczególne przedmioty wykładane są przez specjalistów.

Oddzielny kurs języka polskiego i literatury Kurs literatury współczesnej

Specjalne kursy języka niemieckiego francuskiego, łaciny, matematyki, rysunków, odr. i geom. wykreślnej.

Na dzisiaj.

Tydzień ubiegły ochrzcić można mianem wybuchowego. Tak, a nie irracjonalnej musi się znać okres dni kilku, w czasie których wypowiedziano aż 5 wojen, co dało prasie całego świata powód do rozmyślań i do wymyślenia delikatnych i w formie, jak na dzisiejszy tydzień przyzwolonej pisanych na temat: „Kto winien“, lub też do wyszukiwania powodów tych wojen.

Nie wiemy jeszcze wszystkiego, co mówi popularny i w Częstochowie „Corriere della Sera“, „Pesti Hirlap“, „Steagul“ organ p. Marghilomana, „Berlińskie Tidende“, „Dimineața“ i inne, których tytułu nie można biele przecztać, ale z głosów prasy niemieckiej wyróżnić trzeba „Lokal Anzeigera“, wdzającego poważny powód wojny rumuńskiej w osobach szansonistek francuskich. One to podobno wesola i skoczna piosenka paryska potrafiły rozgrzać krew w żyłach oficerów rumuńskich i pociągnąć ich na łono... koalicji do wojny z państwami centralnymi.

Jeżeli tak było, to podkasana spodniczka diwy paryskiej, nie kryje pono nic innego, jak tylko agitatorkę na rzecz Francji.

Jednak, mówiąc otwarcie, w Rumunji gotowano się oddawna do wojny, a dwaj zawodowcy „podszuczawcze i doradcy“ w wielkim stylu panowie Take Jonescu i Filipescu od kilku miesięcy, każdy na swój sposób wo-

łali: „Bijmy się!“ a rodacy na nutę z „Wesołej wdówki“ chórem odpowiadali: „Pójdźmy więc“ i stali w miejscu. Tylko jedna rzecz jest sympatyczną podczas wojen obecnych, to sam akt wypowiedziania wojny.

Damy na to Turcja wypowiedziała wojnę Rumunji Zjawia się poseł tu recki, w nieodrownym czerwonym fezie, w wyddz ale przepustkowym przy minist. rum. spraw zewnętrznych w Bukareszcie i z miną złąką obrażoną powiada: „Oddajcie mi moje gałganki i mój paszportecik, wracam na swoje podwórko! Do godziny tej i tej My i Wy — dwaj wrogowie! Tylko proszę nie strzelać, póki nie przewiozę przez granicę żony, dzieciąt i pakunków.“

Jeszcze poseł turecki nie opuścił progów biura przepustkowego, jeszcze nie powiedziano mu, że ma płacić złotem, a już rząd rumuński wyłaził deszcz od iskrowej szybszą do posła rumuńskiego w Konstantynopolu: „Bardzo źle, zabieraj paszport i w nogi!“

Co za nadzwyczajna prostota! Dziwno tylko, że podobne dasy są za rzalwie, czego dowodem 40 czy 80, jak kto chce, wojen

Zresztą dąsanie się wzajemne jest obecnie nie tylko na Bałkanach, ale i w naszym mieście w modze. Ot ciągle słyszeć się daje skargi na gospodarzy domów, ścisłej mówiąc: właścicieli nieruchomości, których naprawdę ruszyć nie mogą, bo są tak opieczutowane.

Narzekańka na gospodarzy są czasami najniełuszniej, tembardziej, że i o lokatorach dałoby się wiele powiedzieć.

Maleńka próbka czarnej niewdzięczności. Mówią po mieście o pewnym gospodarzu i jego lokatorach, którzy: mu nic nie chcieli płacić, aż wreszcie przyszedł jeden pan do gospodarza, oblepił mu meble karteczkami i powiedział

Przychodzi drugi, wnosi mebelki w czasie pięknego słonecznego dnia letniego na dziedzińcu i woła: „Licytacja mebli gospodarza, kto da więcej?“

Wtedy jeden z niepłacących lokatorów wyciąga pugilares, wymiata sporo grosiwa, kupuje meble i śmiejąc się do rozpuku, dowodzi, że jedynie wyratował gospodarza z przykrej sytuacji niepłacenia należności.

Oto, na co patrzy nieraz nasze miłe letnie słoneczko. Lato jednak dobiega kresu, a choć niewielu stało by to bodaj na kilkudniową przejażdżkę na „letkie“ powietrze i choć nieliczni tylko grzali się w słońcu „en famille“, po sutym obiedzie, wzdychają:

Wsi spokojna, wsi wesola — Jakże miło wśród twych grządek! Aż zał bierze, iż cziek zgola. Tylko jeden ma żółądek —

— to jednak warto przypomnieć tym niewielu słomianym wdowcom, wiodącym tutaj weselszy nieraz żywot, gdy ich żony reprezentują Częstochowę na letniskach: „Baczność panowie!“

Skończył się sierpień — a razem z nim i czasowy już waszych grządek! — Rodzinnych ognisk wzniesiecie dym! Wracają już małżonki!

Loterja dobroczynna 1916 r. Rady Głównej Opiekunczej

Wyjątkowo korzystne widoki wygrania przy najniższej cenie bilietu.

Główne wygrane:

150,000; 60,000 marek
i wiele wygranych

po 20,000, 10,000 mk. i t. p.

Caty los	1/2 część losu
10 mk. 30 f.	2 mk. 6 f.

Loterja R. G. O. posiada tylko jedną klasę

i każdy gracz za tę niską cenę bierze udział w rozegraniu

wszystkich powyższych wygranych.

Ciągnięcie będzie się odbywać od 2-go do 12-go października 1916 roku

publicznie.

Wypłatę wygranych gwarantuje Bank Handlowy w Warszawie.

Każda loterja komuś zysk przynosi.

Loterja R. G. O. przyniesie zysk krajowi. 0189—

Poniedziałkowy benefis Glogera.

Jutro zatem w poniedziałek zamyka swe podwoje na sezon zimowy „Palais de Glace” benefisem zasłużonego artysty i dyrektora teatrów prowincjonalnych p. Władysława Glogera, który na ostatni wieczór pożegnałny wybrał bajeczną farsę p. t. „Damski krawiec” oraz melodyjną i zabawną operetkę p. t. „Sad amerykański” reżyszy dopełni bogaty dział koncertowy.

Publiczność uczęszczająca tak chętnie na inne benefisy da tym razem tembardziej napewno dowód uznania opuszczającemu Częstochowę na długiej dyr. Glogerowi, zapełniając salę po brzegi.

Operetka w Paryskim.

We wtorek 5 września rozpoczyna gościnę w teatrze Paryskim złożona z dobranych sił warszawskich operetka pod kierunkiem znanego już w naszym wieście i cieszącego się sympatją częstochowian p. Karola Wojciechowskiego, cenionego artysty „Teatru Polskiego” w stolicy a ostatnio dyrektora „Bi-Ba-Bo” w Warszawie.

Talent osobisty i rutyna tego kierownika wraz z doborowym zespołem, poparte przez nieszczędającego staraj i kosztów dyr. Certowicza zapewniają, że repertuar i wykonanie staną na odpowiednim poziomie.

Ze scen i ekranów.

Ostatni program teatru „Paryskiego” zapowiada sensacyjny obraz w 4 częściach „Piętno wieszczenia”, prócz tego zdjęcia wspaniałej natury alpejskiej i wyborna komedia pt. „Wojna dziecięca” dopełniają urozmaiconą całość.

Główną jednak atrakcją jest wywołujący istne grzmoty oklasków świątowy imitator damski „Renata”, śpiewak obdarzony fenomenalnie czystym i silnym mezo-sopranem. Jako wykonawca pieśni i romansów nie fałsetem, jak inni imitatorowie, lecz pełnym głosem, Renata należy

do rzadkich wyjątków, ściągając do teatru Paryskiego tłumy publiczności, podziwiającej ruchy, dykcję, głos i bogaty repertuar śpiewaka.

Po ostatnim wspaniałym obrazie na ekranie „Odeonu” gości obecnie znów jedna ze sławnych wykonawczyń ról w dramatach kinematograficznych Lidja Borelli w obrazie „Lecz miłość moja wieczna jest...”. Wspaniały ten dramat, zdejmowany na tle Włoch przykuwa uwagę widza i każe podziwiać doskonałą mimikę. Zresztą teatr „Odeon” zyskał tylko na czas krótki zdjęcie kinematograficzne „Poświęcenie krzyża” na stokach Cytadeli, co ściągnie napewno tłumy do sympatycznego kina.

W „Palais de Glace” program bardzo urozmaicony, którym artyści opuszczający już Częstochowę zagnają publiczność.

Kto zgadnie?

W oknie kantoru administracji naszego pisma wystawiliśmy ofiarowany przez M. B. Hoffmana stoik napełniony pieniędzmi.

Pragnący przyczynić się do dobrej sprawy, jednocześnie chcący sam wygrać połowę zawartości stoika, w myśl propozycji ofiarodawcy, za opłatą 10 k. może zgadywać sumę, jaką mieści stoik. Obliczenie zawartości nastąpi na zabawie i loterii fantowej w parku Staszica w niedzielę 10 września b. r. a ten, kto zgadnie najbliższą sumę do prawdziwej otrzyma, jak wspomniano, połowę całej sumy której drugą połowę przeznaczą ofiarodawca wraz z zebranymi 10-cio kopiejkwkami na rzecz funduszu loteryjnego.

ARKADJUSZ AWERCZENKO.

Rumuńska flota.

(Humoreska)

Tłumaczył Jakób Bem.

II.

— A zatem, wielce szanowna orkiestro ministrów!

Za te pieniądze musimy wybudować nie dużą, ale potężną flotę... Myśle, aby kupić no ze dwa drea-noughty, z pięć krawozników, z dziesięć torpedowców... No i wszystko powinno być zaopatrzone w pierwszorzędną armatę.

— Nol przejrzymy ceny!

— Proszę, oto cennik firmy Wikers.

— Ile kosztuje drea-nought?

— Od 50 do 70 miljonów franków.

— Mój Boże! Ależ to za zdzierstwo!

— Pomyśl pan, wszak najlepszy kontrabas nie kosztuje nawet 1000 franków.

— Kontrabas...

— To! Panowie! A zatem drea-noughtów nie nabędziemy. A po czemu krawozniki?

— Krawozniki? Phil Lepiej nie zaglądać do cennika. Od 25—15 miljonów! Torpedowce to tańsze, lecz... powinniśmy conajmniej ze sto takich patriotycznych składek urzędzi.

— Strasznie drogo! A może zrobimy tak. Obstalujemy zwykły okręt postawimy dwunasto calowe działa, a jak zaczniemy strzelać to aż w niebie będzie gorąco.

— A cena zwykłego okrętu?

— Zaraz... no mniej więcej 200,000 franków.

— Zwarjowali! Panowie kupimy tylko armatkę, chociaż cośkolwiek będzie.

— Naturalnie. Okręt naraża tylko na koszty. Węgiel, marynarze, lunety... A ile kosztuje armata?

— Armata? Cena morskich dział, no... od stu tysięcy do 140,000.. Nie! To bandytyzm!

— Przepraszam — przerwał — jeden z ministrów, a może się coś takiego znajdzie w cenniku za 20,000 franków.

— Co? Hm!.. Łódki.. Nie.. Lunety... też nie...

— Zobacz, pan coś takiego, co strzela!

— Aha! Jest! Nabój do 12-tu calowego działa za 20,000 franków.

— Poślijcie zaraz obstalunek. A więc będziemy mieli nie dużą, ale niebezpieczną flotę.

— Przecież utonie!

— Kto? Co?

— No nabój bez pancernika.

— Po co go spuszczać na wodę? Schowamy go tutaj, aż wróg się zbliży do Bukaresztu.

— No, a jak wejdzie?

— Nabój wybuchnie, a wróg wyłeci w powietrze...

— Hurra! Dobrze! Niech tylko się ktoś odważy przybliżyć... zobaczy co to znaczy rumuński naród!

— Telegram już wysłano do fabryki! A teraz co czynić należy?

— Rozumie się ułożyć marsz dla floty!

— Phil! To! każdy Rumun robi. Koniec.

Humor i Satyra.

Także samorząd.

— Proszę mateczki, co to znaczy samorząd?

— Gdy wyjdiesz za mąż, a weźmiesz dobre ze kluby swego małżonka i zaczniesz go wodzić za nos — to będzie właśnie twój samorząd...

Odpowiedzi od Redakcji.

Czytelnikowi. Obie formy gramatyczne są dobre, a więc i „pokoi” i „pokojów”, a co do użycia ich decydują względy fonetyczne.

Ofiary:

Z okazji dziesięciolecia firmy Aleksander Hoffman na Kroplę mleka dr. Pisarszewskiego Rb. 2 kwit 289. Na przytułek dla pielgrzymów Rb. 2 kwit 290. Na Kapiele Ludowe im. Bolesława Prusa Rb. 2 kwit 291.

Na biednych do uznania redakcji Bezimiennie Rb. 1 kop 50 kwit 288.

Ślusarz i tokarz

potrzebni do fabr. Bracl Kanowickich ul. Ogrodowa 53. 672

I-sze biuro redagowania próśb, tłumaczeń i korespondencji **Z. Goldmana** dotychczas ul. Panny Maryi Nr. 32, od 1 Września mieści się ul. Panny Maryi Nr. 39 I-sze piętro od frontu.

Mleko słodkie i kwaśne stale do sprzedania poleca R y d z e w s k a ul. Panny Maryi Nr. 40. 665—

Zubiono próbkę desena do malowania Łaskawy znalazła zełce słozy Wieluńska 14 Eperlein. 668—

Kuchnia kafiana do sprzedania. Wiadomość w piwiarni w Starym Parku. 667—

Zaraz do wynajęcia pokój umeblowany i dwa pokoje z przedpokojem i kuchnią. Piętna 11. 671—

Nauczycielka muzyki ustenica Konserwatorium Krakowskiego, profesorów Szopskiego, Zalewicza i Ebll'a udziela lekcyj pod przystępnymi warunkami ulica Teatralna Nr. 9 parter na lewo. 578—

Kupię „Perkua” naftowy 5 H. P. Oferty w Administracji Gońca Częstochowskiego sub „Perkua” 650—

Otwieram stanje dla noznowi którym zapewniam się opiekę rodzicielską oraz życie dostanie i zdrowie. Ulica Teatralna Nr. 17 J. Grudzińska. 581—

Kawalerska potrzebna na pół dnia. Oferty w Administracji Gońca Częstochowskiego dia W. W. 656—

Stanoja dla dwóch ucni lub uczenic. Wieluńska 38. Wiadomość u gospodarza. 660—

Mam do sprzedania encyklopedję rosyjską wydanie Meyera w Lipsku. Wydanie nowe bez cenzury. Wiadomość w Adm. Gońca. 663—

Teatr „PARYSKI” – Tylko 3 występy

Stanisławy Lubicz-SarnowskiejZnakomitej artystki teatru „Różności” w Warszawie
w otoczeniu własnej doborowej trupy

dnia 11-go Września 1916 r.

„B E B E N”

dnia 12-go Września 1916 r.

Panna Maliczewska

dnia 13-go Września 1916 r.

Przyjaciel z Ameryki

Bilety wcześniej do nabycia w cukelni W-go Jackowskiego.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od Piątku, 1 do Poniedziałku, 4 Września 1916 r.

Piętno więzienia

Dramat kryminalny w 4 wielce zajmujących częściach.

ALPY (zdjęcie z natury) | | WOJNA DZIECIŃNA (wyborna komedia)

Nowości!

Na scenie:

Nowości!

Ostatnie
występy
słynnego

„RENATA” ?? z nowym, nadzwyczajnym repertuarem.

Teatr „ODEON”Sensacja aktualna! Dziś nad program! Sensacja aktualna!
Obchód rocznicy 5 Sierpnia 1864 r.

czyli Poświęcenie Krzyża na Stokach Cytadeli

5 Sierpnia 1916 r. w Warszawie. — Jedyne zdjęcie z natury.

Prócz tego, tylko jeszcze dziś w niedzielę i jutro w poniedziałek.

Jedno z najwybitniejszych arcydzieł kinematograficznych!

Lecz miłość moja wieczną jest...

Wielka tragedia życiowa w 6 ciał częściach i 50 oddzielnych obrazach. — Arcydzieło firmy „Glorja” w Turynie. —

Nie zważając na kosztowną dzierżawę obrazu — Ceny miejsc zwykłe. °

w „Apollo” PALAIS de GLACE ul. Panny Maryi 12.

Dziś i dni następnych

„Tajemnice starego miasta”

Krotochwila w 1 akcie ze śpiewami i tańcami. — Na zakończenie oryginalna polka Ojra.

„Piękna pacjentka”

Farsa w 1 akcie.

Oraz urozmaicony
DZIAŁ KONCERTOWY
z udziałem Woynowskiej, Szuczki i innych.

Szczegóły w programach.

Stow. Spoż. „OBRONA”

poleca

masło solone

po cenach przystępnych
hurtowo i detalicznie.

Redaktor i wydawca D. Wilkoszewski

Kierownik Literacki F. J. Gałński.

Ofseto we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.

**Dwuletnie
Kursy pedagogiczne**

przy Tow. Opieki Szkolnej

Codziennie od godziny 10—12. odbywają się zapisy kandydatów i kandydatek na kursy pedagogiczne w kancelarii Gimnazjum Tow.

Opieki Szkolnej przy ul. Teatralnej.
Na I-szy kurs — wymagane świadectwo z 4-tych klas.

Na II-gi kurs — wymagane świadectwo z 5-ciu klas.

Kandydatki będą przyjmowane w wieku lat 16-stu.

Kandydaci będą przyjmowani w wieku lat 17-stu.

Wpis wynosi miesięcznie — 5 rub.

DENTYSTA

Michał Rozenowicz
powróciłi rozpoczął przyjęcia
ul. Panny Maryi № 35.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec
w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.Doktor **PAWEŁ BRONIAŁOWSKI**w Częstochowie przeprowadził się na ulicę
Panny Maryi Nr. 21 obok
Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i Artyk moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

Stanisław RUMSZEWICZwychowawca uniwersytetu
charkowskiego,

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Piękna № 4
(pierwsze piętro nad b. biurem
adresowem) Przyjmuje od 2—3 po
poł.

Pierwszorzędna Chłopska Pracownia GORSETÓW

„JÓZEFY”

Nagrodzona Medalem
CZĘSTOCHOWA, ul. P. Maryi 46.
róg Szkolnej Nr. 1.
gorsety kroji paryskiej i wiedeńskiej
hygieniczne i do wyrównania figury
szelki do prostego trzymania biustono-
sze, pasy i t. d. Pranie, reperacja i prze-
rabianie. — Ceny umiarkowane. 1447